Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 149. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 7-го СЕРПНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 7, 1984 No. 149. VOL. XCI.

ПОМЕР АРХИЄПИСКОП МАРКО

Св.п. Архиєпископ Марко

Лівінгстон, Н.Дж. — У неділю вранці, 5-го серпня ц.р., тут у Медичному центрі Ст. Барнабас, помер на 89 році життя Архиєпископ Української Православної Церкви в ЗСА, який щойно у липні ц.р. відсвяткував 65-річчя свого священства.

Похоронні відправи за душу покійного Архиєпископа і пароха української православної Катедри св. Димитрія в Картереті, Н. Дж., дубуть відправлені у вівторок, 7-го серпня в 9-ій годині ранку, після чого тіло Покійного буде перевезено до церкви — пам'ятника св. Андрія до Савт Бавнд Бруку, Н.Дж., де Св. Літургію відслужить Митрополит Мстислав у сослуженні о. Тараса Чубенка й Архиєпископа Константина. Похоронні відправи відбудуться на цвинтарі Кловерліф у Вудбриджі.

Тіло спочилого Архиєпископа Марка буде виставлене в Катедрі св. Димитрія в Картереті у понеділок, 6-го серпня, від 3-ої год. по полудні до 9-ої год. вечора, у вівторок і середу — від 2-ої по полудні до 9-ої вечора. Похоронні відправи відслужив о. Чубенко у понеділок, 6-го серпня. У середу 8-го серпня похоронні відправи відслужить Блаженніший Митрополит Мстислав.

Св.п. Архиєпископ Марко приїхав до ЗСА в 1913 році 18-річним юнаком з села Плугів, Західня Україна. Після закінчення теологічних студій його висвятив на священика Єпископ Микита Будка у Вінніпеґу, Канада. Він служив сотрудником пароха й парохом в українських православних парафіях в Чикаґо, Ілл., в Пенсильванії, Ню Йорку, а також в парафіях в Ню Джерзі.

В 1932 році його призначено парохом церкви св. Димитрія в Картереті, Н. Дж., де він зі своєю дружиною, св.п. Іриною заснував парафіяльне Сестрицтво св. Непорочної Діви Марії, і ряд інших організацій при парафії в тому недільну школу, батьківський комітет, об'єднання вівтарних хлопців, українську цілоденну школу.

Під час Другої світової війни, коли 315 парафіян церкви св. Димитрія служили в американському війську. Архиєпископ переписувався з багатьма з них, висилаючи їм церковний бюлетень, який він видавав з молодими парафіянами. Він був активний у громадському житті в Картереті, як українському, так і американському.

В 1970 році Синод УПЦ в ЗСА підвищив його до сану єпископа, під час висвячення він прибрав ім'я Марко, хоч він і далі був відомий під своїм хресним ім'ям Іван. Чотири роки після цього підвищено його до сану Архиєпископа і був він призначений вікарієм Митрополита Мстислава.

Архиєписком Марко, довголітній приятель УНСоюзу, був в минулому секретарем 342-го Відділу, а останньо почесним головою Округи Перт Амбой.

Св.п. Архиєпископ Марко залишив двох внуків Марка Йосипа і Ґлена Еліяса та правнука Йосипа Марка.

СССР обвинувачує ЗСА в тероризмі і підтримці „бунтівників"

Москва. — Леонід Замятін, відомий коментатор в газеті „Правда", органі ЦК КПСС, який, дуже часто висловлює на сторінках совєтської преси опінію кремлівських лідерів, знову виступив з атакою політики теперішньої Адміністрації З'єднаних Стейтів Америки, тим разом на сторінках тижневика „Літературная Ґазета", кажучи, що президент Роналд Реґен приготовляє „справжню хрестоносну війну з комунізмом". „То не правда, що ЗСА шукають діялогу із Совєтським Союзом, — каже Замятін, — натомість правдою є, що Америка багато говорить про цей діялог, але вона його абсолютно не хоче".

Згідно з опінією Замятіна, „Уряд ЗСА зацікавлений тільки у мілітарній перевазі, дозброєнні Америки, про що Р. Реґен говорив з першого дня свого урядування в Білому Домі, розпаленні ненависти до соціялістичних країн, доставою зброї 'бандам' в Афганістані, а не поліпшенням співпраці між Сходом і Заходом. Такі справи навіть не мають місця у програмі республіканців, теперішніх господарів Білого Дому".

„Правда" натомість обвинувачує ЗСА у застосуванні „урядового тероризму в країнах Центральної Америки". Лідія Моджаріян, керівник правного відділу в органі ЦК КПСС, написала, що „Уряд Р. Реґена цілком відкрито допомагає бунтівникам в Нікараґуа і в Афганістані і дає повну підтримку урядові Ель Сальвадору в його акції терору проти власного населення". Авторка статті у „Правді" формально обвинуватила ЗСА за „мордерства провідних діячів руху спротиву в країнах Третього світу", що, очевидно, у її інтерпретації означає, що „закордонна політика Америки спирається на засади тероризму". Вона каже, що „почерез дозброєння, уліпшення хемічної зброї і випробування нових міжпланетарних ракет, Вашінґтон змагає до стероризування цілого світу в надії на поширення своїх впливів в ньому".

Коментар в „Правді" являється одною з найбрутальніших пропаґандивних атак Москви на Адміністрацію президента Р. Реґена. Численні знавці підсовєтської проблематики інтерпретують його, як вияв цілковитого незацікавлення поліпшення відносин між Вашінґтоном і Москвою.

Совєтська пропаґанда проти ЗСА набрала на силі відтоді, як президент Реґен зідентифікував заміри комуно-московського імперіялізму і закликав вільні народи світу боротися з цією всесвітньою язвою.

Карпатська Україна буде темою філателістичної виставки

Вашінґтон. — З нагоди 45-ої річниці випуску першої поштової марки для відзначення самостійности Карпатської України, проголошеної 1939 року, Союз Українських Філателістів і Нумізматів (СУФН) влаштує в суботу і неділю, 6-го і 7-го жовтня ц.р. філателістичну виставку-зустріч у Спрінґфілді, Вірджінія, біля Вашінґтону. В прогармі зустрічі запляновано виставку, в якій можуть взяти участь усі філателісти, а також односторінкові виставки для членів СУФН.

Цьогорічна зустріч буде присвячена темі „Карпатська Українас". Учасники і відвідувачі матимуть можливість купити видані з цієї нагоди спеціяльну конверту, комеморативний аркуш, обмінюватися, купувати і продавати свої марки, а також взяти участь в бенкеті, що його влаштовує СУФН. Промовцем на бенкеті буде колишній видатний діяч Карпатської України д-р В Шандор.

Крім цього, на місці виставки будуть продавці філателістичних матеріялів, відділ Поштового управління ЗСА і вживатиметься спеціяльний поштовий штемпель-печатка, тема якої — 45-та річниця проголошення самостійности Карпатської України.

Час виставки-зустрічі: субота, 6-го жовтня в годинах від 10-ої до 6-ої і неділя 7-го жовтня від 10-ої до 5-ої. Щоб замовити на той час кімнату, слід писати на адресу: Best Western Springfield Inn., 6550 Loisdale Court, Springfield, Va, 22150 (для отримання знижки слід згадати філателістичну виставку), або дзвонити на числа: (703) 922-9000 і (800) 528-1234.

Проспекти і офіційні анкети для участи у виставці можна отримати, пишучи на адресу: Ihor Procinsky, 8820 Charles Hawkins Way, Annandale, Va. 22003; tel.: (703) 978-2568, ~~або~~ Val Zabijaka, P.O.Box 14163, Washington, D.C., 20044; Tel.: (301) 593-5316.

„ВЕЛИКА БРЕХНЯ ПРЕЗИДЕНТА", — КАЖЕ „ПРАВДА"

Москва. — Московська газета „Правда", орган Центрального Комітету КПСС знову персонально заатакувала президента З'єднаних Стейтів Америки Роналда Реґена за його нібито „видумки" і „велику брехню" про просування совєтських впливів в країнах Центральної Америки, зокрема в Нікараґуа, і розбудовання там сильних опірних пунктів для посилення експорту революцій на інші латиноамериканські держави.

У числі газети з 27-го липня, совєтське пресове аґентство ТАСС каже, що „Білий Дім зумисне розпалює кампанію брехні і дезинформації про події в Центральній Америці, про розбудову і закріплення якихось баз СССР в Ґренаді". Про „бази" на Ґренаді Р. Реґен вже не говорить, — пише „Правда", — бо ЗСА перетворили цю маленьку острівну державу на свою колонію-базу.

Як і треба було сподіватися, совєтська пропаганда зручно використала також всі американські, антиурядові матеріяли і критику політики Адміністрації в Центральній Америці та контроверсійні передачі Ен-Бі-Сі у яких говорилось, що вся ця „шумиха" потрібна була Урядові ЗСА для започаткування нової атаки на прокомуністичний уряд сандіністів в Нікараґуа. Крім того „Правда" вмішується також у внутрішньоамериканські справи, коли пише, що вияснення президента Р. Реґена справи Нікараґуа на пресовій конференції „це звичайний шантаж Конґресу і американської спільноти", бо, мовляв, „широкі кола населення ЗСА вважають, що вже найвища пора внести ясність у цю справу і прикоротити фальсифікації". Чиї? Очевидно, Уряду ЗСА. Далі „Правда" пише, що це „недопустиме для голови такої держави як ЗСА, щоб він, користуючись фальшивими інформаціями Сі-Ай-Ей, виступав з такими обвинуваченнями проти країни з якою Америка вдержує дипломатичні зв'язки."

Совєтські пропаґандисти твердять, що СССР не вдержує на Кубі, Нікараґуа і раніше на Ґренаді „жадних військових баз". Американське твердження про ці бази „лопнуло, як миляна банька", бо „такі поширювання пліток і видумок президента ЗСА" потрібні були американській пропаґанді.

„Правда" використала також англійські джерела і не передуману заяву прем'єр-міністра Марґарет Тачер, яку свого часу опублікувала була західня преса. „Нема і не було військових баз в Нікараґуа, — пише „Правда", — а як хтось про них говорить, то він підготовляється до аґресії на цю країну". Тут знову совєтська пропаґанда застосувала засаду „Ловіть злодія!"

Пропонуватимуть засудження расизму і антисемітизму

Вашінгтон. — З урядових кіл повідомляють, що на Конвенції Республіканської партії цього місяця має бути прийнята заява до програми Конвенції, що її запропонував сенатор з Ню Йорку Алфонс М. Д'Амато, в якій категорично відкидається „ненависть, фанатизм расизм чи антисемітизм".

Майже тотожна заява циркулювала у формі запропонованої резолюції на Конвенції Демократичної партії та на зібранні її Крайового комітету в Сан Франсіско.

Згадана резолюція не була подана на розгляд програмової комісії Демократичної Конвенції, що пояснювалося тим, що згідно з прийнятою процедурою Конвенції, не дозволено включати у програму будьяку справу, хібащо є пропозиція двох третин делегатів. Згодом цю резолюцію мали взяти до уваги і до розгляду на зібранні Крайового комітету 20-го липня ц.р., день після закінчення Конвенції, але цього не сталося.

Енн Люїс, політичний директор комітету, заявила, що хоч резолюція була позитивна і на часі, але „в перебігу надзвичайно зайнятого, метушливого й тяжкого тижня, цій резолюції не присвячено повної уваги, якої вона заслуговувала". Авторами цієї резолюції були Тимоті Ф. Ґеґен, з виборчого комітету В. Мондейла в Огайо, та рабин Марвін Гієр, декан Центру ім. С. Візенталя в Лос Анджелесі, який після того як резолюцію не обговорювалося ні на Конвенції, ані ні зібрані в Сан Франсіско, сказав, що „Демократична партія не мала відваги зайняти відверто становище у питанні антисемітизму".

Сенатор Д'Амато сказав тепер в інтерв'ю, що республіканці „мають відвагу зробити те, до чого не вистачило сміливости демократам"

Американці збільшують число медалів

Радіючи з перемоги, Джон Беной, вимахус прапором ЗСА, здобувши золоту медалю у першому олімпійському жіночому маратонові.

Лос Анджелес. — Протягом трьох днів — п'ятниці, 3-го серпня, суботи, 4-го серпня, і неділі 5-го серпня, за телевізійними апаратами та на стадіонах XXIII Олімпійських Ігрищ просиділи мільйони глядачів, пильно спостерігаючи за змаганнями. Одні „олімпійські атлети не шукали відпруження і не відпочивали, бо приїхали сюди на те, щоб змагатися і перемагати" — сказав коментатор на телевізійній мережі Ей-Бі-Сі.

У п'ятницю, великою спортовою сенсацією стала американська гімнастка Мері Лю Реттон, яка, в індивідуальних гімнастичних змаганнях, здобуваючи в останній точці гімнастичної рутини перфектне „10" дістала золоту медалю, румунка Екатеріна Шабо, — звана „Надея Команічі", — здобула срібну, а бронзову дістала теж румунка Сімона Павка. У пливацьких змаганнях американські атлети вив'язались теж блискучо — Трейсі Кокінс, Тіффоні Коген і Рік Керрі здобули золоті медалі, Ґреґ Ґібсон — срібну, в 400-метрах довільного стилю естафетою пливацька дружина дістала золоту медалю (Тереса Ендрюс, Трейсі Кокінс, Ненсі Гоґсгед і Мері Т. Маґер). В індивідуальних змаганнях на роверах американець Марк Ґорскі здобув золоту медалю, американський атлет Нелсон Вейлсан — срібну. У збірних змаганнях на роверах — 400 метрів — виграли австралійські ровеpисти, здобуваючи золоту медалю, срібну дістали американські атлети: Стів Геґґ, Дейв Ґрилс, Пет Донаго, Леонард Г. Ниц.

У трьохденних збірних

(Закінчення на ст. 4)

УКРАЇНЦІ ВИСТУПАЛИ БІЛЯ КОЛІСЕЮ В ДЕНЬ ВІДКРИТТЯ ОЛІМПІЯДИ

Лос Анджелес. — Довгоочікуваний день відкриття XXIII Олімпійських Ігрищ у Лос Анджелесі став дійсністю. Погідний, дещо гарячий ранок у суботу, 28-го липня, запрошував десятки тисяч американців та гостей з навіть далеких чужих країн до ґрандіозного олімпійського Колісею, який і нарешті діждався вже вдруге вітати у своїй історії олімпійських змагунів та 90,000 маси гостей, які, помимо досить гарячої південно-каліфорнійської погоди, прибули з усіх сторін. Відчувались всюди хвилини небувалого урочистого піднесення та святочного настрою.

Цей настрій збільшувався з кожним днем і хвилиною від перших моментів коли олімпійський смолоскип взяли в руки на цім континенті і який у щирім патріотичнім піднесенні вітали спонтанно тисячі американського населення, почавши від великих міст та кінчаючи малими поселеннями країни. Сьогодні довгоочікувана хвилина донесення цього олімпійського вогню до місця XXIII Олімпіяди в Лос Анджелесі наспіла.

Частина ансамблю „Туман" на сцені перед Колісеум.

І незалежно від рішення Олімпійського комітету, яке дозволило на участь в самому відкритті Олімпіяди лише тим етнічним одиницям, країни яких братимуть участь в змаганнях, і тим самим унеможливлюючи українцям, балтійцям та іншим поневоленим московським режимом народам вийти в національних ношах та з прапорами на олімпійський стадіон, ми в все ж таки біля Колісею мали змогу заманіфестувати перед багатотисячними гостями українську національну окремішність, чар українського танку і пісні у повних їх величі й красі.

Прийнявши запрошення керівників розвагових олімпійських програм, що ми завдячуємо у великій мірі

(Закінчення на ст. 4)

В АМЕРИЦІ

В ПЕРШИХ ШІСТЬОХ МІСЯЦЯХ ЦЬОГО РОКУ рівень злочинности в місті Ню Йорк упав на 3,1 відсотка в порівнянні з таким самим періодом часу в минулому році. Але, як повідомляє департамент поліції, це не торкається однієї категорії злочинів—нападів, що зросли,—знову ж у порівненні до минулорічних,—на 8,7 відсотка. Частина цих нападів була спрямована на поліціянтів. В перших п'ятьох місяцях цього року було 1,429 нападів на поліціянтів, що становить на 29,7 відсотка більшу кількість, ніж в такому ж часі минулого року.

У П'ЯТНИЦЮ, 3-го СЕРПНЯ Ц. Р., урядові особи заявили, що американські науковці зробили великий поступ у дослідах ваксини проти одної із найповажніших здоровельних проблем у світі—малярії. Адміністратор Агенції для інтернаціонального розвитку М. Пітер МакФірсон на пресконференції в Державному департаменті, сказав, що ваксина проти малярії буде готова для випробування на людях приблизно за 12-18 місяців, а в межах п'яти років буде доступна для практичного вжитку по цілому світі.

КОРПОРАЦІЯ МЕКДОННЕЛЛ ДАҐЛЕС повідомила у п'ятницю, 3-го серпня, що вона заплатить приблизно 25 мільйонів долярів, щоб виправити недоліки в конструкції військових літаків морської фльоти типу Ф-18, що спричинилися до тріщин у задній частині цих літаків. Корпорація Даглеса сподівається, що постачання морської фльоти літаками Ф—18 відновиться у вересні цього року.

У СВІТІ

ТРИ ПЕРЕХОПЛЮВАЧІ літака французької повітряної лінії із 46-ма пасажирами на покладі, які захопили літак в дорозі з Франкфурту до Парижу і потім „ганяли" його по різних летовищах — Женеви, Бейруту, Кипру і Теграну, — звільнили усіх пасажирів, знищивши передню частину літака зривом гранати і здались в руки іранської поліції. Іранські речники відмовились подати до публічного відома їхні прізвища, хоч, як розказують пасажири, усі три перехоплювачі були арабами і називали себе „охоронцями Ісляму". Франція категорично відмовилась переговорювати з терористами і відкидала всякі вимоги звільнення з тюрем засуджених терористів. На всякий випадок президент Франції Франсва Міттеран наказав частині парашутистів, вишколених для поборення тероризму, висадитись на Кипрі і чекати вказівок. Очевидно, після звільнення літка і пасажирів, парашутисти відлетіли в п'ятницю, 3-го серпня, назад до Франції.

СОВЄТСЬКІ ВЧЕНІ заявили групі американських відвідувачів, що академік-дисидент Андрей Сахаров, який ще в травні розпочав був голодовий страйк з вимогою дати дозвіл його дружині Єлєні Боннер виїхати за кордон на лікування серця і очей, живий і здоровий і працює тепер „над важливим проєктом". Маркус Раскін з Вашінґтонського інституту для політичних студій заявив кореспондента, що справа А. Сахарова була три рази видвигнена американськими вченими під час їхньої зустрічі із совєтськими колеґами. „Оскільки нам відомо, він, Сахаров, живий і далі перебуває в місті Ґорькому", — заявив Раскін на пресовій конференції. Совєти відмовились дати будь-кому дозвіл на побачення з Сахаровим, не пояснюючи при тому чому вони це роблять.

РЕЧНИКИ АДМІНІСТРАЦІЇ президента Роналда Реґена повідомили уряд прем'єр-міністра Войцеха Ярузельского, що Вашінґтон є рішений анулювати деякі економічні санкції накладені на Польщу після проголошення там воєнного стану в грудні 1981 року, як реакцію на загальну амнестію і звільнення з тюрем понад 500 політичних в'язнів, переважно провідних членів забороненої робітничої профспілки „Солідарність". У Варшаві, як поінформувало польське пресове аґентство ПАП, американські речники зустрінулись у міністерстві закордонних справ з польськими представниками і поінформували їх про пляни Вашінґтону. Очевидно, уряд В. Ярузельского не дуже задоволений частинним знесенням санкцій, бо він надіявся на повне знесення санкцій і зняття ембарґа на вивіз товарів до Польщі. Крім того Польща хоче стати членом Міжнародного монетарного фонду і ЗСА правдоподібно, не буде протестувати проти цього тепер, коли стало відомо, що варшавський режим плянує дальші лібералізаційні кроки у Польщі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Незручні вислови і демагогія

Теперішня президентська кампанія пригадує деякі прецеденти з американського минулого і доводить до деяких сумних рефлексій. Ось, наприклад, президентові Роналдові Реґенові раз-у-раз закидають, що він в Центральній Америці і супроти СССР веде небезпечну для миру політику. Закидали йому просто, натякаючи на його минуле фільмового актора, — що він „поквапний потискати язичок револьвера". Це пригадує кампанію демократичного кандидата президента Линдона Джансона проти його республіканського суперника сенатора Бері Ґолдвотера, якому одверто закидали, що він „підпалювач" війни. Ця демагогія безумовно допомогла Джансонові виграти вибори — і не Ґолдвотер, а Джансон повів війну у В'єтнамі так, що, спутуючи руки тамошнім генералам, — війну програв.

На цьому місці були вже пригадки незручних висловів президентських кандидатів, які спричинили їхню прогру. Республіканського президента Джералда Форда не переобрали головно тому, що він скомпромітував себе у публічній дебаті з Джиммі Картером, заявивши, що „на Сході Европи нема совєтської домінації". Колишній амбасадор в Об'єднаних Націях чорний провідник Янґ, тепер посадник в Атланті, Джорджія, скопромітувався, коли заявив, що кубинське військо в африканській Анґолі є „стабілізуючим елементом". Люди на високих становищах мусять завжди вважати, щоб не сказати дурниці, яка може коштувати їм їхньої кар'єри. Деякі такі дурниці ми саме й почули у теперішній президентській кампанії. Кандидатка на віцепрезидента Джералдін Ферраро закинула президентові Реґенові, що він „не є добрим християнином", бо його політика „шкодить бідним". Запитаний у цій справі на своїй останній пресовій конференції, яка його реакція на ту заяву, Реґен відповів із гумором, що „наставив другу щоку", і кількасот присутніх журналістів зареготалися. Демократичний кандидат на президента Волтер Мондейл заявив, в одному своєму пропаґандивному виступі, що правду кажуть люди, що в „Америці все можливе", бо ось дочка італійського іміґранта Джералдін Ферраро стала кандидаткою на віцепрезидента. Це аж ніяк не був комплімент для цієї діячки, бо той вислів Мондейла можна інтерпретувати також дуже неґативно про Джералдін Ферраро, — що ось „навіть" вона, не маючи ніяких сутніх ділових кваліфікацій, стала кандидаткою на віцепрезидента, бо в „Америці все можливе"... Голова демократичної більшости в Палаті Репрезентантів, що його називають патріярхом Демократичної партії, Томас О'Ніл, заявив, що все те, що говорить Реґен про поправу економіки й успіхи своєї праці за першої каденції — це неправда. Таке поголовне заперечування і критикування без підтримки своєї критики датами фактами і цифрами, мусить доводити сяк-так розсудливого американського громадянима до висновку, що такі діячі з кількадесятирічним досвідом, як Томас О'Ніл, повинен полемізувати з Президентом країни на вищому інтелектуальному рівні.

Республіканські кандидати Роналд Реґен і Джордж Буш мають цю перевагу над своїми демократичними противниками, що вони дуже обережні у своїх пропаґандивних виступах. Реґен був телевізійним інтерпретатором. Буш має за собою світлу дипломатичну кар'єру. У коментарях американської і чужинецької преси можна було вже вичитати, що Волтер Мондейл і Джералдін Ферраро можуть скомпромітувати самі себе і насторожити проти себе виборців своїми необережними висловами. Як виявляється від минуломісячної Конвенції Демократичної партії — вибір Джералдін Ферраро на кандидата на віцепрезидента був зручним маневром, який — бодай покищо — не пошкодив, а допоміг Волтерові Мондейлеві. 6-го вересня ц. р. голосуватиме на демократичну листу багато жінок, які не голосували б, якби не було на демократичній листі жінки, конґресменки Джералдіни Ферраро. Перед цією Конвенцією опитове бюро Гарріса заповідало „лявінну перемогу" Реґена. Тепер це саме опитове бюро твердить, що „йдуть перегони" між Реґеном і Мондейлом і що перевага Реґена в масі американських виборців змаліла, хоч все ще існує.

Президент Реґен висловився про листу Мондейла і Ферраро, що вони „так далеко пішли наліво, що загубили американський нарід". Названий вгорі Томас О'Ніл обурився, що Реґен заперечує демократам патріотизму. Це — не вірно. Реґен ствердив факт, що цьогорічна демократична президентська кандидатська листа — однобічно ліберальна, однаково щодо внутрішньої, як закордонної політики. Якщо — подібно, як було з кандидатурою Ґолдвотера — виграла б тепер демагогія й у кермі американської держави опинилось би ліве крило Демократичної партії, то це не було би добре — для Америки і всього вільного світу.

Степан Процик

БІЛЬШЕ ЯСНОСТИ ДО 16-ГО ВЕРЕСНЯ

Зближаємось до 16-го вересня, дня в якому маємо численно і розумно заманіфестувати в столиці ЗСА всьому політичному світові основні вимоги нашого українського життя як у контексті внутрішньої політики країни, так і в стосунку до елементів нашого етнічного статусу, пов'язаного з подіями в Україні. При добрій підготові маніфестації конечним є вияснення основних її концептів, щоб дійсні її цілі були ще раз правильно представлені кожному, хто бажає там бути, як свідомий учасник, і кожному, хто із власного розуміння сучасного положення доступними йому засобами творить обструкцію маніфестації. Це є конечне, бо ніколи ще не було виявлено в суспільстві так багато застережень і непогоджень, як їх виявлено в стосунку до близької уже маніфестації. Вправді, тих застережень вже не виявлено в пресі ані в публічних виступах, але вони є в народі і мовчати про них не треба.

Потребу поважнішої маніфестації визначають події, що їх суспільство найглибше переживає. Календарні ювілеї є лише акумулюючим елементом, що до символіки ювілею притягає пекучі проблеми дня і зв'язує їх у виразні і добірні постуляти, з якими йдеться в світ. Потреба поважніших маніфестацій існує також і без календарних спонук, коли актуальні події глибоко зворушують громаду, так що громада, через своїх активніших представників, бажає організовано говорити. Потреба таких багатолюдних маніфестацій є ще більше пекуча , коли громада не має жадних інших засобів вияву своїх життєвих справ. Найкраща мета такого вияву існує в сфері міжнародних дипломатичних стосунків, але в цій сфері ми не є безпосередньо включені.

Є два аспекти організованих маніфестацій: один, коли ми маніфестуємо для себе щоб мати задоволення з внутрішньо-української організованости і коли головний апель маніфестації стосується історії особи чи події в засягу лиш наших власних національних почувань, і другий, щоб доступними засобами, при помочі навіть внутрішньо-української емоційности, винести в світ дорогі нам (і чужі йому) українські проблеми. Звичайно, якщо хтось трактує демонстрацію як не конечну діяльність, як імпрезу, щоб час до часу на себе подивитись, то частота демонстрації без конкретніших цілей може навіть і денервувати. З того ми й чуємо, що, мовляв, щойно минулого року ми маніфестували, і вже знов треба...

Треба тому, що події етноцидного характеру на Україні не вичерпуються, але посилено частішають, і мовчанка американських українців тільки допоможе большевицькій владі прикривати її злочинну дію перед світом; маніфестувати частіше треба й тому, щоб цією дорогою забезпечити постійне і професійне постачання вірних інформацій про Україну мережі масової інформації. Постійність і послідовність в інформації назовні української громади не дозволяє чекати круглих дат календаря. Поява тисячів американських українців на вулицях столиці сприяє подачі інформацій в світі, коли інших сприяючих можливостей майже немає. А нашою головною амуніцією до зовнішнього світу є культурний ґеноцид, вбивання української історичної пам'яті, руїна духового життя. Виявлена досить спонтанно обструкція маніфестації має також свої „постуляти": одні говорять, що русифікація іде вже довго, і ще продовжуватиметься далі, чому ж протестувати треба саме тепер? Інші кажуть, що ми щойно манифестували, і не можна щороку повторювати це саме; ще інші говорять, що маніфестацію організують діячі для себе, щоб із спонук ґрандоманії посидіти на президіяльних кріслах. Усі ці сумніви народ має, і не можна їх іґнорувати, бо це є

(Закінчення на ст. 3)

Іван Кедрин

ЗАГРОЗА ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ГАНТЕРУ

Недавно був у „Свободі" (ч. 136 з 19-го липня) докладний опис урочистого посвячення новозбудованого парафіяльного дому для українського католицького пароха у Гантері. Церква св. Івана Хрестителя, дзвіниця біля неї, обширний будинок, т. зв. Ґражда і той новий дім для священика нової парафії у Гантері, це наче духовний центр українського Гантеру. Але всі ці будівлі, що її побудували пожертви добрих людей та ентузіязм гурту громадян, головно завдяки енерґії д-ра Івана Макаревича, не був створений „сам для себе", за теорією Канта „Ан унд фюр зіх". Створено його для людей, — церкву і Ґражду з тамошньою крамничкою з пам'ятковими предметами, та з виставкою образів й імпрезами, влаштовуваними у Ґражді, мають обслугувати живих людей. Українських, так мовити, автохтонів, які живуть у Гантері круглий рік, мало, страшенно мало, це просто жменя. Навіть ті наші люди, які мають у Гантері свої доми, здебільша користуються ними тільки літом — зимою вони живуть у місті.

Та й між українськими власниками домів у Гантері є такі, які мають постійну працю у різних містах і приїздять туди, до Гантеру, тільки під кінець тижня, на „вікенди". Коли в літніх місяцях, насправді в липні й серпні, церква св. Івана Хрестителя повна на двох Богослужбах, о год. 10-ій ранку і 12 вполудне, то це саме не так „автохтони", як ті, які прибувають до відпочинкових осель, щоб відірватись бодай на короткі тижні, чи бодай на два дні, від насичених спекою, духотою і ґазоліновими випарами міських мурів і цементових мостових, та пірнути в природу з її зеленню смерічок і сосон.

Головним постачальником вірних для церкви і відвідувачів Ґражди є найближчий і найбільший український мотель „Ксеня", популярно „Кобзярівка", збудована піонером українського Гантеру, ініціятором Церковного комітету і душею тамошньої громади — Володимиром Іваном Кобзярем, славетнім футболістом „Русі" і „України" та згодом старшини Карпатської Січі в часі тамошнього визвольного здвигу. Мотель „Ксеня" — це осередок „світського" українського Гантеру і не можна уявити українського Гантеру без „Кобзярівки". Коли у половині серпня 1977 року В. І Кобзяр згинув у трагічному автомобільному випадку (відвозив робітника маленьким автом і наїхало на нього, переступивши раптом дві грубі білі середущі лінії, велике важке авто, кероване однією старшою жінкою і просто розторощила авто Кобзяра, вбивши на місці його і того хлопця) — від тієї трагічної події мотель „Ксеня" продовжувала вести вдова, Оля Кобзяр. Це подивугідна жінка — завжди погідна, всміхнена, повна енерґії, роботяща, тип такої людини, яка самою своєю появою творить атмосферу товариської культури, спокою, прихильности і радости життя. Таким був її чоловік і такою є вдова по ньому. Але вона вже не молода. Має дорослих дітей і внуків. Метка і ділова — чи у канцелярії мотелю чи у кухні, людина з першорядним організаційним хистом й оточена пошаною та приязню усіх, хто з нею має діло. Але фізично вже слаба, квола. Треба дивуватися, звідкіля береться у цій дрібній, невеличкого росту худощавій людині стільки сили і витривалости. Але вона не скриває перед своїми приятелями, що просто фізично не всилі вести далі „Кобзярівки" і мусить її продати.

Є купці — але неприхильні українцям чужинці. Вони раді негайно підписати умову і заплатити вимагану ціну. Вона невисока, коли зважити, що це близько три акри ґрунту з двома будинками мотелю, у головному будинку дві залі внизу і на поверсі — на весілля чи культурні імпрези, — з доступом сходами до річки і ще кусне́м ліса по тому боці ріки. Коли погідний день без дощу, білі камені сторчать в річці і становлять ідеальне місце для красунь, що прагнуть „побронзовитися" сонцем. Коли впаде сильний дощ — річка пригадує зразу таки бурхливий Прут чи Черемош, так, як цілий Гантер приманює до себе українських людей своєю схожістю на Гуцульщину.

Український Гантер — це не тільки тамошня чудова в гуцульському стилі церква з іконостасом Михайла Черешньовського і малюнками Петра Холодного мол., (будівельні пляни склали інженери-архітекти, але най більшу заслугу у збереженні гуцульського стилю цієї церкви має Юрій Костів), український Гантер це не тільки щорічні літні мистецькі виставки індивідуальні і збірні — Едварда Козака і його синів Яреми і Юрія у „Ксені", — Ярослава Вижницького у власній ґалерії, Людмили Морозової, одної із нечисленних „автохтонів", яка круглий рік живе у своїй хаті на курячій лапці, — Наталі Погребінської, теж „автохтонки", яка спеціялізується в антиках, Слави Геруляк також у „Ксені", збірній виставці в Ґражді, — український Гантер — це сума церкви з дзвіницею і Ґраждою та парохіяльним домом і крамниця з пам'ятками про Гантер, і це всі ті мистці і відпочинкові оселі, з яких на першому місці стоїть мотель „Ксеня" — „Кобзярівка". Коли „Кобзярівка" перейде в чужі, неприхильні українцям руки, то на цьому в найпершу чергу потерплять церква і Ґражда. За два літні місяці переводять у мотелі „Ксені" свої коротші чи довші ферії понад сто родин. Щорічно ґістьми „Кобзярівки" є наші люди з Чикаґо, Клівленду, Торонто і прерізних інших місцевостей ЗСА і Канади. Коли загине цей центр — це буде удар по всьому українському Гантері.

Владика Василь Лостен, який посвячував новий парафіяльний дім, захоплений Гантером. Український Народний Союз має Союзівку, Український Братський Союз має „Верховину", але СУК „Провидіння" не має своєї літньої оселі. Б'ємо на сполох, щоб заможні українські окремі люди, чи Владика Лостен, чи Митрополит Степан, як покровитель „Провидіння", зацікавилися цією справою. Ціна купна „Кобзярівки" — невелика і не стоїть в ніякій пропорції до важливости того осередку українського життя в Америці. Настала реальна загроза для українського Гантеру — невже не знайдуться люди, які відвернуть цю загрозу і зліквідують її, залишивши „Кобзярівку" в українських руках?!

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРО ЗДОРОВ'Я І ПОРАДИ

У „Свободі" від 17-го липня ц. р. д-р Ростислав Сочинський представив зацікавленим темою „Життя і здоров'я старших громадян" читачам „Свободи" всебічно різні можливості осягнення „здоровішого вигляду і щасливішого самопочуття" в похилому віці.

Кожному читачеві „Свободи", а особливо такому, котрий щасливо дожив до старшого віку, поучення і заохота, щоб раціонально відживлявся, доцінював щоденні фізичні вправи, культурні розваги та утримував відповідний, постійний зв'язок із лікарем, пригодяться і можуть охоронити старшу людину і не тільки старшу від евентуальної недуги і журби. Радить також д-р Сочинський старшим людям жити під одним дахом разом з родиною, але при тому рекомендує старшим людям не втручатись „у несвої справи", мешкаючи з родиною, скріплювати „родинні почування" фінансовим вкладом у видатки домашнього господарства та фізичною допомогою у легкій хатній праці (наприклад: чищення чи прибирання).

Для тих, які не мають родини чи не мають змоги жити із своєю родиною і не всилі утримувати свого приватного помешкання д-р Сочинський представив фантастичні можливості замешкати в приватних чи публічних притулках, котрі тепер, згідно з опінією автора, є далеко кращі як були вони

(Закінчення на ст. 3)

СПРАВА НЕ ПРОПАЩА

Як правильно завважує О-КА у своєму фейлетоні („Про застрик оптимізму", 7-го липня), справа української мови, хоч далеко не в потішаючому стані, ще не зовсім пропаща. Вирішаючим чинником дійсно є оточення. На жаль, покоління не може так просто собі накинути відповідне, мовляв, оточення молодшим від себе, а особливо студентам; молоді мусять самі хотіти створити для себе таке середовище.

Тут виринає питання: чи хтось серед молоді цією проблемою активно цікавиться й займається? На мою думку, на це питання можна відповісти „так", і подати як приклад ідеологічний семінар Уладу Старшого Пластунства в Канаді, який відбувся на „Пластовій Січі" 19-21 травня ц. р.

Зібрані там 30 старших пластунів і пластунок із більшости станиць Канади рішили рекомендувати Пластовому Конгресові Третьому, який має відбутися в жовтні, що мовою Пласту має залишитися українська і тільки українська. Рішення запало одноголосно (звучить підозріло, але що так було, то можу сам, як учасник ручити).

Під кінець семінара, частина учасників випрацювала плян кампанії за збереження української мови в Пласті. Інша група, керуючись думкою, що українську мову треба якось цікаво застосувати, запропонувала переведення культурних семінарів-майстерень на вибрані теми з музики, мистецтва і архітектури.

Дивна з першого погляду ідея продукування українського музичного „відео", що її подали на семінарі, була зреалізована (вправді, з більшим ентузіязмом ніж компетентністю) заледве два тижні після семінара. Тому можна сподіватися, що хтось постарається виконати принайменше частину плянів цього семінара. А це вже був би крок до створення поза літніми таборами того українського оточення, про яке згадує О-КА.

Роман Ващук

Ню Йорк

СПІВПРАЦЯ НЕОБХІДНА

Недавно в „Свободі" я прочитав звернення Комітету 1000-ліття Християнства Руси-України (ч. 123 з 29-го червня) із закликом складати гроші на „Гарвардський проєкт". Із преси є рівнож відомо, що в Мюнхені вже створено комітет для подібної цілі, в який ввійшли головні українські наукові установи. Цей комітет співпрацює з Науковою Радою СКВУ та готує науковий конгрес і плянує наукові видання.

Виринає питання, чи є якась координація між Гарвардським проєктом і плянами мюнхенського комітету? Чи проголошена грошова збірка є лише на Гарвардський проєкт, чи може вона буде фінансовою базою для наукової праці мюнхенського комітету також? Рівнож важливим є знати, як до цього проєкту ставляться проводи наших Церков, первоієрарх Української Православної Церкви Блаженніший Мстислав та Митрополит Української Католицької Церкви Степан? Без вияснень цих питань ледве чи можна надіятись на успіх проголошеної збірки.

Для гідного та успішного відзначення 1000-ліття християнства в Україні необхідна є співпраця всіх наших наукових установ та одобрення їхньої праці проводами наших Церков.

Михайло Герець

Олбані, Н. Й.

Ярослав Кіт

КОНВЕНЦІЯ ЛІБЕРАЛЬНОЇ ПАРТІЇ ТА УКРАЇНСЬКА ПОЛІТИКА

IV.

Тирнер говорив двомовно дуже легко хоч родився в Англії, виростав в Оттаві, вчився в Ванкувері, а замешкав в Торонто, де став членом „establішменту". На кінець його промови всі встали, плескали і кричали. Я був певний, що це теж робили українські делеґати.

Після такої промови і після такої емоційної реакції публіки Тирнера не було легко перевищити наступному кандидатові Кретієнові, хоч той зараховувався до найкращих ораторів в Канаді і про якого говорилось, що він єдиний, який зможе зашахувати, а то — й побити Тирнера.

Кандидат Жан Кретієн, міністер справ енерґії, представляв собою франкомовний етнічний елемент Канади. Під час кампанії він завжди підкреслював близькість з прем'єром Трудо, наголошуючи, що він його не залишив, а підтримував і плянує далі продовжувати його політику. Якщо йдеться про український аспект справи, то якраз Кретієн під час своєї кампанії в місті Вікторії, Британська Колумбія, заявив, що незадовго прийде до того, що „ми лише зможемо вибирати українську жінку на прем'єра Канади". Цей вислів викликав офіційну реакцію з боку нашої громади. Рівночасно, Кретієн нахвалявся, що він відповідальний за нову конституцію Канади. Воно — неправильно, бо велику ролю, якщо не найбільшу, виконав Р. Романов, колишній міністер права в Саскачеванському провінційному уряді партії нових демократів. Адвокат Р. Романов, між іншим, є дуже популярний і в ліберальних колах; вони його зараховують за свого прихильника. На Конвенції, опісля, говорилось, що коли Тирнер виграє, то Кретієн старатиметься його перетягнути на свій бік, за що дістане міністерство в кабінеті.

Своєю промовою Кретієн не розчарував Конвенції. Він вийшов на трибуну під звуки мелодії з фільму „Chariots of fire" („Колісниця вогню"). Він рівнож говорив запально. Він теж говорив двомовно, але наголошуючи англійську мову. Його постава була мужня, промова захоплююча, але це все було тільки солом'яним вогнем.

Голосування почалося в суботу, 16-го червня ц. р., о 2-ій год. по полудні. На конвенційній залі було гарячо, крикливо і весело. Одні кричали, інші співали, десь оркестра грала, телевізійні апарати крутились за кандидатами журналісти і делеґати політикували. Такі міністри Трудо, як Р. Каплан, Г. Ґрей; Дж. Еванс носили Тирнера відзнаки і щось говорили та поводились самопевно. Інші уже не так. Деякі сумнівались чи Тирнер виграє. Вони не знали, що Тирнер зробить як не виграє на Конвенції: чи залишить партію знову? А як виграє на Конвенції, а програє вибори: чи лишиться як провідник опозиції? Отож, колишні приятелі з кабінету Тирнера, як М. Шарп і Е. Кіренс носили відзнаки Кретієна.

Голосування затягнулось, і я скористав з того і почав слідкувати за рухами українських делеґатів і представників. У кімнаті представників преси, де було повно телевізійних апаратів і журналістів, руху і крику, я застав А. Бандеру, Т. Гукала і М. Спольського в завзятій дискусії над якоюсь темою. На залі, де сидів Тирнер із своїми радниками я завважив Михайла Сокульського, якого я ледве пізнав. Цей спокійний архітектор, який ще вчора носив краватку, і холоднокровно виглядав, тепер мав на собі жовто-червону камізельку, яку носили Тирнера провідники, мав на собі повно відзнак, стояв імпозантно і разом з іншими емоційно вигукував „Тир-нер, Тир-нер" і підносив написи то вгору то вниз. Щось подібного ділялось скрізь. В іншому місці я завважив малу групу людей біля Л. Аксворті, міністра транспорту і головного дорадника Тирнера. Між ними був один чоловік, на якого телевізійні апарати звертали велику увагу і який собі нічого з того не робив і спокійно розмовляв. Він мав на собі відзнаку, яку я хотів і собі дістати. Щойно за кілька хвилин я зрозумів повагу події, що закінчилась, поки я сюди дійшов.

На залі раптово зчинився рух і гомін — Ді-кур, Ді-кур! Це Лаврентій Дікур перейшов до Тирнера, який його обіймив, прив'язав йому свою жовту хустку на шию. Вони разом сіли, весело розмовляли, усміхаючись до телевізійних апаратів. Ця подія передавалася по цілій Канаді на всіх станціях. Журналісти, спеціялісти політичних справ й інші ще довго говорили і аналізували цю подію. Одним словом, наш посадник дістав безкоштовне оголошення на цілу Канаду і став славним.

Вислід першого голосування був такий: Тирнер 1,592 голосів, Кретієн — 1,067, МекҐвиґен — 135 і т. д. із 3,437 голосів. Почались інші голосування. Уже вечоріло. Деякі кандидати почали міняти свої позиції. Велан, який перепав, бо дістав найменше голосів і МекҐвиґен, який відкликав свою кандидатуру, перейшли до Тирнера. Монро і Робертс, теж відкликали свою кандидатуру і перейшли до Кретієна. Д. Джансон залишився як третій кандидат.

У тому часі під час інтерв'ю із Л. Дікуром я довідався, що задля „добра свого міста і провінції" він уважає Тирнера кориснішим від Кретієна і що Тирнер є кращий для етнічних справ. Посадник Дікур теж мені сказав, що він перейшов до Тирнера без МекҐвиґена, через брак порозуміння. Вчора ввечері вони ще мали дійти до порозуміння після першого голосування. Але, коли почали на них і на їхніх делеґатів натискати, щоб вони перейшли до Кретієна, то МекҐвиґен завагався і не знав, що робити. Така нерішучість МекҐвиґена примусила Дікура реагувати самому і скорше, ніж було заплановано.

Після другого голосування вислід був такий: Тирнер 1,862 голосів, Кретієн — 1,368, Джанстон — 192! Це вже було пізно ввечері. На трибуну вийшли всі кандидати і прем'єр Трудо. Було прийнято вибір Тирнера на прем'єра одноголосно. Тирнер у своїй промові закликав всіх кандидатів до єдности, делеґатів до співпраці, а нарід до голосування за Ліберальною партією на наступних виборах.

Дня 30-го червня ц. р., в присутності генерал-губернаторки Канади Ж. Сови, Тирнер перебрав „булаву" від уступаючого прем'єра Трудо і представив свій „працюючий" малий кабінет, у якому уже не було Велена, Монро і МекҐвиґена й інших міністрів. По часі ті, що ще залиши-

(Закінчення на ст. 3)

Про здоров'я...

(Закінчення зі стор. 2)

кільканадцять років тому. Більшість з них дають сеньйорам задовільну лікарську опіку, бездоганні санітарні умовини, здорове відживлення, культурні розваги, групові зайняття, почуття товариськости, іншими словами: такі притулки вважаються сьогодні цілком пристойним місцем для проведення років т. зв. „Золотої осени". Щоправда оплати за перебування у таких домах для старших досить високі, але їх здебільшого покривають різні суспільні здоровні забезпечення, — твердить д-р Сочинський. Але на тому ще не кінець великих можливостей щасливого доживання віку старших людей на вільній землі Вашінгтона, — існують — як пише д-р Сочинський, — осередки денної опіки, де старші віком люди, які вимагають певної уваги, але не постійної опіки, яку дають їм лікарі, чи притулки, проводять час під час дня, маючи щонайменше одну гарячу страву, легкий доступ до лікарської допомоги, а також відповідні товариські розваги. Є ще й інші альтернативи — старші громадяни сьогодні мають до вибору багато інших приступних для них можливостей приміщення, а саме життя у скромних готелях, чи мешканевих комплексах для пенсіонерів, де їм запевняють безпеку і вигоду, — твердить д-р Р. Сочинський.

Для таки старших людей, які не хочуть чи не можуть користати з тих всіх вищенаведених можливостей і не бажають „зустрічатись і спілкуватися з родиною або давніми приятелями, терплять на депресію або мають запаморочення голови", є також подана доктором, добра порада. Всі ці „тривожні недомоги" можна успішно лікувати медикаментами, відповідними порадами свого лікаря і у крайніх випадках — психотерапією, — кінчить цією психіятричною порадою свій, опублікований в „Свободі" погляд на тему здоров'я старших віком людей д-р Ростислав Сочинський.

Трудно сказати чи всі наші українські сеньйори „возрадувались і возвеселились", прочитавши уважно усі ці поради та інформації д-ра Р. Сочинського. Не всі наші сеньйори мають родини, а ті що мають і не „спілкуються" з родиною, то напевно мають важливіші причини як відмову помагати родині легкою фізичною працею чи пенсіонерськими грішми. До американських, високої кляси притулків та опікунчих осередків приватних і громадських наших сеньйорів не тягнуло й не тягне. Наші сеньйори чекають на свій рідний, скромний куток-притулок на старі літа далі, хоч би він був і без американського типу люксусів. Про наших самітних, забутих, терплячих українських сеньйорів так писав в „Свободі" кілька літ тому бл. п. д-р Михайло Данилюк: „Як лікар, який підписав не одну посвідку смерти по різних домівках і домах, „бейсментах" і лікарнях, я б хотів переконати читача у цьому, що для старої, немічної, забутньої і хворої людини це все одно, хто і як розпічне справу організації допомоги старшим. Аби вже нарешті хтось почав й аби вже нарешті хоч якась частина наших людей мала надію на кращу старість. Забута, самітна, іноді немічна людина прохвалить Бога, якщо знайдеться нарешті плян і реалізація, зокрема, якщо це буде у чесних, відповідальних українських руках". („Свобода" ч. 213, ст. 3, 13-го листопада 1975).

Усім тим, хто бачив і бачить незавидну часто долю наших старших віком людей, розуміє їх і співчуває і в міру своїх можливостей старається їм допомогти — індивідуально чи зорганізованим способом — належиться пошана і подяка. Особлива подяка належиться нашим лікарям, які присвячували і присвячують багато часу, серця і енергії нашим старшим віком людям.

З полегшою та надією житимуть наші сеньйори по прочитанню доброї новини опублікованої в „Свободі" поруч лікарських порад про оптимістичні перспективи розбудови української оселі для пенсіонерів в Бавнд Бруку, куди дорога є відкрита для всіх наших сеньйорів, без огляду на їх віровизнання та особисті переконання.

Мгр Микола Аврамчук

Кергонксон, Н. Й.

Конвенція...

(Закінчення зі стор. 2)

лись, теж уступили. Велике число міністрів, послів партійних діячів і приятелів Трудо належно нагородив. Одні стали сенаторами, амбасадорами, а деякі суддями, членами державних комісій і рад.

Тирнер опісля полетів до Великобританії. Тут він розмовляв з Т. Тачер і з королевою. Тут його чемно, із повагою, достойно вітали. Справи закінчились тим, що королева приїде до Канади, але вже аж 27-го серпня, а вибори відбудуться 4-го серпня 1984 року.

За останніх два роки в Канаді ми пережили кілька важливих державних „безкровних" змін. Ми дістали нового провідника „королівської опозиції", нову генерал-губернаторку і нового прем'єра, який не є послом і не може сидіти в парляменті. Ще нас чекають вибори, приїзд Папи і королеви. І насуваються різні питання. Що наша громада на цьому всьому скористала? Чи може ще користає? Що нашу громаду чекає за прем'єрства Тирнера? Чи будемо мати наше представництво в Оттаві?

Від Тирнера можна сподіватись багато змін, хоча може не в його політиці до нашої громади. Сам прем'єр Тирнер походить з вищої верстви суспільства і перебував і перебуває в шляхетських і королівських колах. Сам Браєн Молруні підкреслив: „Тоді коли я вантажним автом їздив, щоб заробити собі гроші, то він (Тирнер) танцював з принцесами". Це може правда, хоч і Молруні тепер в гірших колах не перебуває. Правдою є, що Тирнер скорше їв наш борщ і бачив гопака, ніж Молруні. Під час інтерв'ю зі мною, Тирнер мені сказав, що колись він знав кілька українських слів, які він записав на картці і носив з собою; коли промовляв перед українською громадою, то ними користувався. Але одного разу, — як мене поінформувала Оля Кливак-Гореча, — з тією карткою вийшла цікава несподіванка. В Монтреалі, будучи тоді міністром юстиції, Тирнер промовляв на польському бенкеті. Накінець він витягнув свою картку і прочитав: „Хай живе вільна Україна"!

Якщо Тирнер зможе здобути для себе, як своїх кандидатів, Дікура, Романова і Бардина чи ще інших з нашої громади, то ми матимемо наших послів з Ліберальної партії, можливих міністрів у новому кабінеті. Це цікавий проспект.

У міжчасі наші засоби масової інформації КУК і СКВУ повинні в Оттаві створити свій представничий центр, щоб бути приготованими до нових політичних подій. Нам нарешті треба вийти геть з провінційної атмосфери у Вінніпегу до всеканадського і національного форуму в Оттаві.

Більше...

(Закінчення зі стор. 2)

той народ, який ми бажаємо бачити 16-го вересня на вулицях Вашінгтону.

Обструкція і деморалізація, як їх можна було запримітити навіть в Вашінгтоні весною цього року при невдалій спробі зорганізувати підсилення хорові „Думка", походять від невірного пояснення цілей маніфестації, і від надання дрібним персональним або груповим амбіціям більше значення, як його мають загальнонаціональні справи. Їх можна б і не споминати якби вони залишились лише думками, і якби не знаходились охочі переводити їх в життя настирливим намаганням заперечити імпрезу, або хоч зневажити і принизити її перенесення з Вашінгтону в інше місто, відлученням її концерту від цілости імпрези, і в намаганні дискредитувати поодиноких учасників програми. Незалежно від того, що на побоєвищі ось таких переконань порох уже почав осідати, в людей ще нидіють неясність, баламутство і сумніви. Тому тут і є місце на здорову людську опінію: чи можна відкладати організований протест проти поневолення і російщення України сьогодні, коли їхні розміри далеко перейшли руїну попередніх історичних діб і коли поневолювач угроблює усе культурне й духове життя нації, не говорячи уже про людські і політичні права? Нехай ця сама опінія скаже, чи велике зусилля минулого року в справі голоду серед наукового, політичного і журналістичного світу вимагає систематичного продовжування, а чи можна занехати його, і за декілька років знову з труднощами зачинати усе від початку? З чим і як ми вийдемо до баталії з російськими большевиками за три роки на тему 100-річчя хрищення Руси без постійної і настирливої праці серед нас і серед чужих? І чому вкінці, дорогою порівняння, гуманітарна і політична акція А. Сахарова пропаґується в Америці і Европі концертами російської музики, а нашим гречкосіям так тяжко доглупатись, що найкращим протестом проти російщення української культури може бути концерт на славу їй, українській культурі?

Треба визнати, що багато неясностей і збентеження походять від роботи самого комітету і його енунціяцій. Його рекляма доволі спізнена, технічно мало інтенсивна, а змістово — неясна, несконцентрована і заплутана. Читачі слушно можуть мати відчуття хаосу в визначенні цілі маніфестації коли більшість місця в реклямі посвячується неефективним, внутрішнім і ностальгічним аспектом, (Shevchenko Memorial Commemoration"), а основні життєві моменти сучасної України одержують другорядне трактування.

До дня маніфестації залишилось уже лиш шість тижнів. Час занадто короткий, щоб розправлятися з сумнівами і дефетизмом, від яких не є збережене навіть членство тих організацій, які відповідають за імпрезу. Треба надіятися, що в сумішi таки суперечних явищ здорова громада знайде своє місце.

Сеньйорам поклін і пошана!

Учасники пікніку у пансіоні ім. Івана Франка в Міссіссага

Рибалки-змагуни показують свої трофеї

В червні обидва пансіони ім. Івана Франка в Торонто урочисто віддали поклін не тільки сеньйорам, мешканцям пансіонів, але також й іншим сеньйорам нашого суспільства. Торжества на пошану сеньйорам розпочато Святою Літургією в наміренні пенсіонерів (в обидвох каплицях пансіонів) з участю численної кількости громадянства. Потім чергувалися програма за програмою.

У четвер, 7-го червня, вранці почалися змагання риболовів над ставком на хуторі пансіону Міссіссаґа. Погода була чудова; ставок оточили змагуни. Люди старалися знайти собі вигідне місце в холодку під деревом чи парасолею, або бодай охоронити себе капелюхом від сонця. Рибалки вигравали нагороди за найбільші риби. Перше місце виграв п. Боднар з Міссіссаґа; п. Василишин з Роял Йорку —друге місце в змагу, а п. Хом'як —третє.

Слід згадати ще п-і Баб'як та панів Павлика і Озимка.

Не менш успішною була прогулька на „Ефрікен Лайон Сафарі", в суботу, 9-го червня. Ми вирушили рановранці автобусом з-під пансіону при Роял Йорк Ровд, а по дорозі підібрали мешканців пансіону в Міссіссаґа. Автобус вигідний, настрій веселий. Здавалось, що це не сеньйори їдуть, а шкільна дітвора. Минали чудові південноонтарійські панорами. Минали малі села, фарми, все в зелені, в квітах.

Нарешті, перед нами завиднів скромний напис „Ефрікен Лайон Сафарі". Їдемо далі крутими дорогами— скрізь густо заросли дерева, кущі. Аж раптом—довкруги прояснило. Перед нами немов поляна, а далі—брама. Вже ми, нарешті, приїхали. З автобуса не виходимо. Зайшли якійсь службовці зоологічного парку та передали Терені Тонкович, нашій провідниці, магнітофон із стрічкою, на якій накручені інформації про т. зв. туру по зоологічному парку.

Автобус рушив далі. Перед нами знову брама і ще одна брама. Тепер ми вже насправді були були в зоологічному городі. Строго наказано не виходити з автобуса і не відкривати вікон, бо звірі вільно ходять по парку. Назустріч нам вибігли якісь африканські пси, а далі леви, львиці, ведмеді, всі вони собі спокійно паслися чи купалися у воді. Найбільше потіхи було з мавп. Як тільки ми в'їхали в їх „територію", вони давай вилазити на наш автобус. Спочатку їх вилізло дві-три, а відтак й інші набрали відваги. За мить ввесь автобус обсадили мавпами. Здавалось, сміху не буде кінця. Цікаво, що як тільки ми виїхали з їх „території", всі мавпи повискакували з автобуса.

Не менше нас забавляли жирафи і струсия. А носороги далеко трималися від нас, і краще так...

Окрасою парку були серни і кози різних порід: вони зустрічались у різних „територіях". Верблюди нагадували жебраків: їх шкіра саме линяла, вони виглядали так, немов повбирались в якісь старі подерті ковдри. Ми їхали довго, спиняючи чи сповільнюючи час до часу автобус, щоб привітати звірят.

Шукали ми нетерпеливо за слонами. Дехто старався віднайти їх своїм далекоглядом, але даремно. Сказали нам, що їх переховують в окремому місці. Після тури, якщо ще хтось схоче, зможе на них подивитися.

Нарешті, обід, бож вже кілька годин просиділи в автобусі. Для більшости було приємно бодай свої ноги простягнути і подихати на свіжому воздусі. Обід дуже смакував: ми їли в парку. Здавалось, не нагодуємо сеньйорів. Все поїли, і від морозива не відмовлялись. Під веселими враженнями ми повертались домів, де на нас уже чекала тепла запашна вечеря.

Чималою несподіванкою 13-го червня був гостинний виступ чоловічого хору дивізійників „Бурлаки" з Торонто під мистецьким керівництвом диригента Олега Хміля. Рідко є нагода піти на концерт такої високомистецької одиниці. А тут вони самі загостили до нас і понад годину насолоджували нас чудовими українськими мелодіями. Щира їм подяка за такий гарний виступ.

Вершком у програмі місяця пошани старших горожан був пікнік, який відбувся у суботу, 16-го червня, на хуторі пансіону ім. Івана Франка в Міссіссаґа. До пікніку пансіони ім. Івана Франка приготовлялися довгі тижні заздалегідь. Відновлено і відповідно удекоровано головну хату на хуторі. Це просто писанка, і не собі якась там хата. Слід ще додати, що адміністрація пансіонів ім. Івана Франка заохочує сеньйорів-пенсіонерів, приятелів пансіонів ім. Івана Франка переводити в цій „писанці" свої літні дні на відпочинку. Коло відновленої хати збудовано нову велику альтану, прикрашену чудовими мозаїками. При вході до альтани видніє напис (також виконаний мозаїчною технікою) „Вітаємо" у двох мовах.

З нагоди святочного пікніку альтану ще прикрашено живими квітами, різнобарвними „бальонами". Це саме і в інших альтанах.

Погода була чудова. Небо синє-синє. Лиш легенько вітрець повівав. Ще день перед тим було трохи холоднувато. А сьогодні—як на замовлення!

Поволі сходяться мешканці і їх рідні—діти, внуки. Приїхали й жителі з пансіону Роял Йорк Ровд. Не бракує й гостей, працівників, приятелів пансіонів ім. Івана Франка. Скрізь видніють написи: тут можна набути напитки, там капусту, „канапки", а трохи далі— танцювати можна. Під відновленою хатою видніє напис: „Тут можна купити мистецьки вироби". Коло ставу вже кипить робота при т. зв. „барбекю"—будуть пекти ковбаски і „гамбургери". Ближче до ставу— різні гри і „колесо щастя". Дехто із запеклих риболовців і сьогодні рибу ловить— а її не бракує.

Весела музика відтягає нас від риби і різних ігр. Забуваємо й про ковбаски, гамбурґери та йдемо туди, де музика. Грає Віктор Жижела на акордеоні. Віктор— студент. Народ танцює, веселиться. Інші студенти в різних строях припрошують до танцю. Дехто й сольо витанцьовує, забувши, що може ноги не понесуть. Але ноги несуть і спинитись не хочуть. Десь створився хор: Тереня Тонкович та Женя Менделюк перед ведуть. Їм допомагають інші. Не жалує також свого голосу пані Арвин, сестра директорки пансіону Євгенії Пастернак. Пані Арвин приїхала в гості. Радості і сміхові нема кінця. Музика грає, їсти є досхочу, не бракує й інших розваг. Чого можна собі ще бажати?

Ще й погода чудова! Дехто собі таки духу дав: танець за танцем. І нема то, як жива музика. Музикант - грає це, що публіка захоче; грає поволі чи швидко, там притише, тут голосніше... Час до часу нашого музику заступає грамофон. Майстер тут пан Елиїв; старається також всім догодити.

З часом у наших сеньйорів появляються ознаки втоми. Вони таки добре забавились. Дехто вже відходить до свого помешкання. Інші чекають на „фірманку"—їх мають відвезти на „Роял Йорк". Всі задоволені, що в їх житті час від часу ще таки якась весела година. Хтось їх старається розвеселити. Хтось ними опікується. Є таки ще люди, що не забули про них...

Так сталося і наступного дня, в неділю, 17-го червня: приїхав в гості музичний ансамбль „Водограй" з Гамілтону. Ще не розвіялись приємні враження про концерт хору „Бурлака", аж тут другий концерт. Цим разом—дівочий квартет (час від часу якийсь чоловік допомагав) у супроводі симфонічної оркестри під проводом пана Пасерба. Алеж концерт! Годі передати захоплення, переживання. І правда велика, що пісня веселить душу людини! „Водограй"—ансамбль добрий. Грають і співають в ньому представники трьох поколінь, більшість з них уже народжені в Канаді, але вони далі плекають й інших розраджують українською музикою.

Приємною несподіванкою під час концерту був коротенький виступ д-ра Кота, який привітав всіх мешканців, гостей та ансамбль від Комітету Українців Канади та заохочував пенсіони ім. Івана Франка до співпраці з КУК. Після концерту всіх артистів обдаровано книжкою „Хроніка Пансіонів ім. Івана Франка" та запрошено на скромне прийняття.

Зайнять та різних розваг у пансіонах ім. Івана Франка не бракує, але мешканці дуже люблять, як час від часу їх відвідає якась мистецька одиниця з виступом. Це їх просто відмолоджує. Тому ж останні мистецьки виступи їх дуже розрадили, і вони ще довго згадуватимуть і пам'ятатимуть їх.

Вміжчасі життя в пансіонах пливе далі. На програмі „бінго", улюблена гра багатьох мешканців. Окремо змагаються мешканці в Міссіссаґа і в Торонто. Участь бере багато більше людей ніж звичайно, і то річ ясна: сьогодні по дві картки даром, решту можна докупити. До того ж і нагороди сьогодні поважні. Ще й є чим горло прополоскати.

Гра бінго сьогодні поважніша. І закони трохи строгіші. Нині не жарти. І справді, в пансіоні при Роял Йорк Ровд аж півзалі заповнили змагуни! Змаг почався. Викликують перші числа. Всі прислуховуються уважно до викликаного числа. Число повторяють. Може дехто не дочув. Пані Данилевич перша виграла. Вона захоплена. Це добрий початок і заохота до дальшої гри. Знову хтось виграв—ще одна нагорода. Настрій піднесений, а враз і трохи напружений: кожний хочи виграти. Граємо десять разів. З кожною грою нагорода більшає. Інколи доводиться поділитись нагородою, якщо двох чи більше змагунів виграє нараз. До фіналу вже недалеко. Ще три гри... Ще дві... Друга нагорода—керамічна ваза.

„Бінґо"—викликує пан Шевчук. Граємо востаннє. На залі тихо. Чути виклики чисел. Кожний нетерпеливо чекає, щоб його число викликали, а тут, як на злість, все не то число, або таке, яке й так не поможе.

Раптом чути несмілий голос: „Бінґо". Це пан Павлик. Він виграв першу нагороду—тканний килим! Гра закінчена. Пан Павлик— першун! Ті, що виграли, відходять щасливі, інші— трохи подхнюплені. Але ще буде нагода й для них.

Місяць червень поволі добігає до кінця. Ще залишилось кілька більших імпрез. Мешканці дбайливо скреслюють з програми кожну відбуту імпрезу і чекають нетерпеливо на наступну.

У вівторок, 26-го червня, до пансіону ім. Івана Франка в Міссіссага загостив Борис Дніпровий з фільмом „Майська ніч". Фільм продукції Бориса Дніпрового і його дружини Євгенії Чайки. Б. Дніпровий рівно ж і режисер фільму, він також і актор. Грає кілька ролей в цьому фільмі. Фільм кольоровий, був накручений в Нормандії у Франції ще 1956 року. Б. Дніпровому слід дати признання за цей фільм. Цей фільм був накручений тому 28 років, тоді, коли технічні засоби ще були дуже обмежені.

До тогож матеріяльні засоби були дуже мізерні, або й взагалі їх не було. Та не зважаючи на це, фільм—мистецька перлина. Режисер закоханий в природу, у весні. Він, мабуть, і тужить за рідними сторонами, які він залишив силою обставин не так довго тому. Тому ж і тема кохання, яка, щоправда, набирає веселих моментів, домінує в цілому фільмі. А з Дніпрового непересічний актор. В одній особі він зумів віддати різні ролі-характери, деколи цілком протилежні. Отож і не диво, що коли представили мешканцям актора-режисера (і неабиякого співака) Борис Дніпровий кількома дотепами полонив всіх присутніх на залі. Директор Є. Пастернак остерігала присутніх пань не закохуватись у пристійного актора.

В такому настрої пустили фільм в рух. І не дивно, що фільм дуже припав мешканцям до вподоби. Одна мешканка не могла надякувати, а ще день перед тим вона казала: „На українські фільми не люблю дивитись—вони аматорські!"

Пізніше в розмові з Б. Дніпровим я сказав, що він обов'язково цю „перлину" мусить показати і в другому пансіоні при Роял Йорк Ровд, бо мешканці спокою не дадуть. Так і сталось. Бож ті „роялйоркці", котрі поїхали на фільм, скоро пустили добру славу про „Майську ніч".

В останній день місяця пошани старших студенти, які працюють в пансіонах ім. Івана Франка, дали мешканцям концерт, який відкрила студентка Марта Юрцан. Вона привітала сеньйорів коротким словом від всіх студентів, запевняючи їх, що вони це роблять із щирої душі; висловила слова глибокої подяки—завдяки ним і їх поколінню (покоління мешканців пансіонів), вони, студенти, сьогодні говорять українською мовою, співають українські пісні. Марта запевнила їх, що студенти і надалі робити муть це. Відтак студенти прикріпили всім мешканцям квітку пошани.

В програмі концерту взяли участь вісім студентів. Це мала горстка людей, мовляв, що ж вони можуть показати. Та не так! Вже першою піснею „Рушничок", яку вони присвятили всім мешканкам, студенти полонили публіку. Не менш влучними були й жартівливі виступи. Мешканці спонтанно сміялися і плескали із задоволенням. Під час танцювального виступу „в'язанки" Зенка Бачинського та Лесі Нагорної не одні мешканці пригадали свої молодії літа. Студенти пописалися чудово, нав'язавши контакт із публікою.

Недарма один із мешканців, пан Данилевич, не „втерпів" після концерту і попросився до слова, спонтанного й щирого. Мабуть, не одного студента воно за серце брало. Та що найголовніше, воно зблизило два покоління, які йдуть різними шляхами, мають інші погляди, але взаємно себе розуміють і шанують.

Сьогодні, як ніколи, я зрозумів, скільки ми себе взаємно потребуємо. Ми є невідривна одиниця. Ми не можемо окремо „існувати". Тому ж, як приходить час і потреба, ми мусимо допомогти один другому, підтримати на дусі.

Р. Р.

Американці...

(Закінчення зі ст. 1)

змаганнях їзди верхи американські змагуни здобули золоту, а в індивідуальних Керін Стайвс - срібну; переміг її новозеляндець Марк Туд.

У Боксуванні американець Тайрел Бигс переміг свого суперника пуерторіканця Ізаака Баріонтоса; Пирнел Віттакер — нікарагуанця Омара Мендеза і Вірджіл Гилл — британського атлета Браєна Шумахера. Досі в боксі тільки один американець програв. У ході — 20 км. перемогли два мехіканці: золота медаля припала Ернестові Кантові, срібна Раульові Ґонзалєсові. Українець в збірній ЗСА Марко Іванюк прийшов четвертий.

До своїх перемог послідовно прямують чоловіча і жіноча дружини кошиківки. Чоловіки перемогли французьку і еспанську збірні; американська жіноча дружина виграла з - китайською 9'-55. Американська жіноча відбиванкова дружина у змаганнях проти японок.

У суботу, 4-го серпня знову був рухливий день і знову американським атлетам посипалися золоті медалі, заокруглюючи їхню кількість до 38. Цей день називає преса — днем Карла Луїса, який в бігу на 100 метрів, в часі 9,99 секунди, здобувши золоту медалю, під розрадуванні оклики публіки, вхопив американський прапор і оббігав з ним арену стадіону, Сем Ґредді, був другий, третій — Бен Джансон з Канади. В трискоку виграв Ал Джойнер, перемагаючи свого колеґу Майка Конлі. У остаточних фіналах плавби американські пливаки, прізвища яких можна було завважити при майже кожноденнихперемогах, закінчили тріюмфально пливацькі змагання, бо крім цих атлетів, що досі здобули різні медалі — золоті медалі дістали — американка „Баттерфляй" Мері Т. Маґер, Рік Керрі та Равді Ґейнс. Срібну медалю здобув Павльо Моралєс.

Цим разом у індивідуальних гімнастичних змаганнях золоту медалю поділили два гімнасти: американський змагун Пітер Відмар (крім срібної, це вже друга його золота медаля), та китайський атлет Лін Нінґ. Особлива була хвилина, коли після вручення медалі обидвом юнакам відіграно гимни їхніх батьківщин — спершу китайський національний гимн, опісля — американський. Цього ж дня під час індивідуальних гімнастичних змагань доля не пошкодувала ще одної золотої медалі американському гімнастові Бартові Коннорові, а гімнасти — Мич Ґейлорд і Тим Даґґет дістали бронзові медалі.

Відбувся ряд боксувань атлетів з різних країн світу. Американці — Стів Мек Крорі переміг Фавста Ґарсію — мехіканця, Пол Ґонзалєс побив Вілліяма Баґонзу з Уґанди, відкриваючи дорогу по золоту медалю. Вперше в історії веслування — жінки — американська дружина: Ен Марден, Ліза Ровд, Джон Линд, Вірджінія Ґілдер і Келлі Рікон здобули золоту медалю. Австралійська дружина в цьогорічних олімпійських змаганнях здобула п'ять золотих медалів. У водному польо американська чоловіча дружина проти еспанських змагунів виграла золоту медалю. Цього ж дня жінки і чоловіки закваліфікувалися в бігах і в бігах з перешкодами, щоб наступного дня стати до змагань за остаточне першенство.

Черговий день Олімпіяди — неділя, 5-го черпня, впирше за всю історію Олімпійських Ігрищ, почався жіночим маратоном. І коли на арену стадіону вбігла американська атлетка Джовн Беной, перебігши 26 миль дороги в часі двох годин, 24-ох хвилин і 50 секунд, — їй назустріч по всьому стадіоні розніся один грімкий привітальний поклик 90,000 глядачів. Дж. Беной, піднісши високо вгору прапор своєї країни, оббігла стадіон, торкаючись простягнених рук людей, відповідаючи на вигуки народу. Дж. Беной здобула золоту медалю, норвежка Грета Вайц (двократна медалістка нюйоркських маратонів) — срібну, а — бронзову — портуґальська змагунка Роза Мота.

У відповідь одному із кореспондентів, коли він підкресливши драматичність та історичність цього маратону, назвав його „кроком вперед жінок у спорті", золота медалістка сказала, що це заслуга жінок-піонерок.

Золоту медалю здобув також Едвин Мозес в 400 метрах бігу з перешкодами, здобула її теж в індивідуальних гімнастичних змаганнях Джуліян МекНамара, поділивши її з китайкою Ма Янгонґ. Мері Лю Реттон, яка попередньо здобула золоту медалю, цим разом дістала срібну медалю і дві бронзові. Золота медаля припала румунці Екатеріні Шабо, яка поділила її із румунською атлеткою Сімоною Павкою. Золоту медалю здобула в бігу на 100 метрів американка Евелин Ешфорд в часі 10.98 секунди, срібну теж американська атлетка Аліс Бравн. Це був також день перемоги для американських веслярів — Бредлі Люїс і Пол Енквіст здобули золоту медалю. У шісткових і вісімкових дружинових веслярських змаганнях американцям припала срібна медаля. Жіноча американська дружина кошівки побила Канаду — 92-61. Відбиванкова жіноча дружина перемогла жінок із Перу — 16-14, 15-9, 15-10.

Крім боксера американця Роберта Шеннона, якого переміг Сунґ Кіль Мун, атлет із Кореї, досі американські боксери були горою над своїми сумерниками з інших країн. У неділю ще боролися такі боксери як Джеррі Пейдж проти Октавіюса Роблєса та Мелдрик Тейлор проти Франсіска Камачо з Мехіко; виграли американські атлети.

У скоках з трампліну на першому місці була китайка Лі Юґуа, на — другому американська пливачка Келлі МекКормик, її мати 1952 році і в 1956 на Олімпійських Ігрищах здобула чотири золоті медалі.

Досі американські спортові атлети здобули 43 золоті медалі, 35 срібних і 14 — бронзових; разом — 92 медалі. Румунія має 14 золотих медалів, Західня Німеччина — сім.

Д-р Б. Футей очолює комітет за Реґена-Буша

Вашінгтон. — Майкл Сотіргос, голова комітету етнічних груп за перевибір Реґена-Буша, подав до відома 18-го липня, що д-р Богдан Футей, очолюватиме українську групу за перевибір Реґена-Буша.

Д-р Б. Футей, довголітній громадський активість в Клівленді, під цю пору займає становище голови комісії закордонних скарг і претенсій.

Українці...

(Закінчення зі стор. 1)

нашій зв'язковій та організаторці нашої мистецької участи, Дарії Чайківській, яка зайнялася цією справою з перших хвилин, наш хор „Кобзар" на чолі з його керівником маестром Володимиром Божиком, а також і наші танцювальні ансамблі — „Явір", на чолі з талановитим молодим Йосифом Гриндою, Козацький Танцювальний Ансамбль „Туман", на чолі з його молодим професійним керівником Ґастоном Монтеро, в цей день на великій сцені „Експо-Парк" біля Колісею дали свій успішний мистецький виступ, який притягнув увагу тисяч американських та чужих гостей. Вони нагороджували наших виконавців спонтанними оплесками та виявами небувалого естетичного вдоволення. Укарінські виступи супроводжалися пояснюваннями про українське мистецтво, що їх виголошували в англійській мові вправно керівники танцювальних ансамблів та від хору голова управи, енерґійна та привітна Марійка Огаренко.

Велику увагу і зацікавлення викликали серед міжнародної маси глядачів динаміка українських танків, мелодійність музики та різноманітність барвистих народних одягів, якими обдарували так щедро присутніх українські танцюристи, а особливо в цих виступах з Козацького Танцювального Ансамблю „Туман", які дали в цей день ряд своїх перфектно виконаних танків, а в них і показ найкращих взірців української народної ноші, включно з гуцульською, полтавською, буковинською та навіть кубанською, виконуючи в них і танки питомі тим частинам України. Сольові точки керівника і хореографа Г. Монтеро, а також і його вродливої талановитої сестрички Ненсі Монтеро, були ними виконані прецизно і фахово, за що їх нагороджувано спонтанними оплесками.

Танцювальні виступи ансамблю „Явір", який до речі і розпочав мистецьку програму, полонив увагу присутніх своєю елястичністю та зіграністю, як рівнож і тим, що ансамбль складався з танцюристів різного віку.

Бравурно і впевнено увійшов на сцену хор „Кобзар", а згодом і його завжди молодий та усміхнений маестро В. Божик. І поплила чарівна українська пісня, і чути її було через могутню систему голосників понад одну милю в далечінь. Хор „Кобзар" — ця наша культурна перлина, знову показав себе як справжній „амбасадор" української культури назовні, викликав рясні оплески, які перейшли в спонтанну овацію, коли до них долучився американський відомий дитячий ансамбль „Шоф оф Гендс". Вони спільно відспівали українською мовою „Спів пташин" Солістами були: Оля Івах та Юрко Вибачинський. Їм та диригентові В. Божикові і невтомній для українського мистецтва проф. Лесі Куриленко-Вахнянин за її фортепіяновий фаховий супровід належиться признання, як і взагалі всім виконавцям. Слід підкреслити, що на цьому концерті українці були єдиною етнічною групою.

Тут слід згадати декілька моментів під час українських виступів: підійшов до нас африканець з Ляґосу і спитав, чи наші хор і танцюристи з України чи місцеві? А згодом пояснив, що Україну, а особливо Київ, він знає тому, що студіював там на університеті чотири роки і крім російської вивчив і українську мову. Почав розмовляти українською досить чистою мовою.

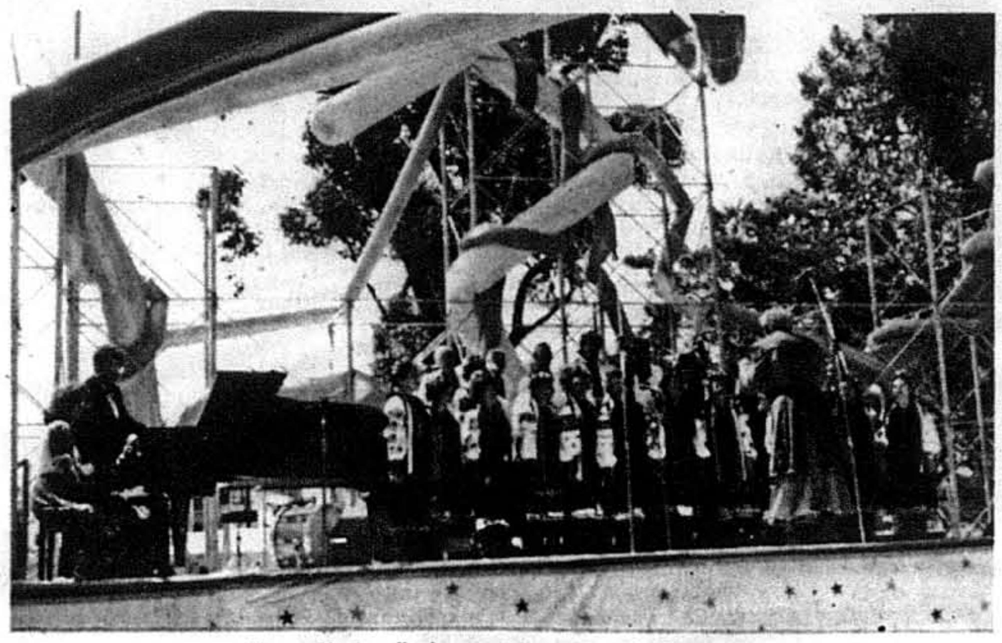
Серби з Юґославії які прибули як гості на Олімпіяду, з повним південним темпераментом, почали доказувати своїм сусідам словінцям, що „українці — це не росіяни, так як і серби не є болгари", та давали інші пояснення, виявивши добрі знання про Україну та відношення українців до насильної русифікаційної політики в Україні.

Гіндуси порівнювали Україну під московським окупаційним режимом до Індії під англійською окупацією, а горді гості з Пунджабу, сікхи, порівнювали наші самостійницькі аспірації до своїх в Індії.

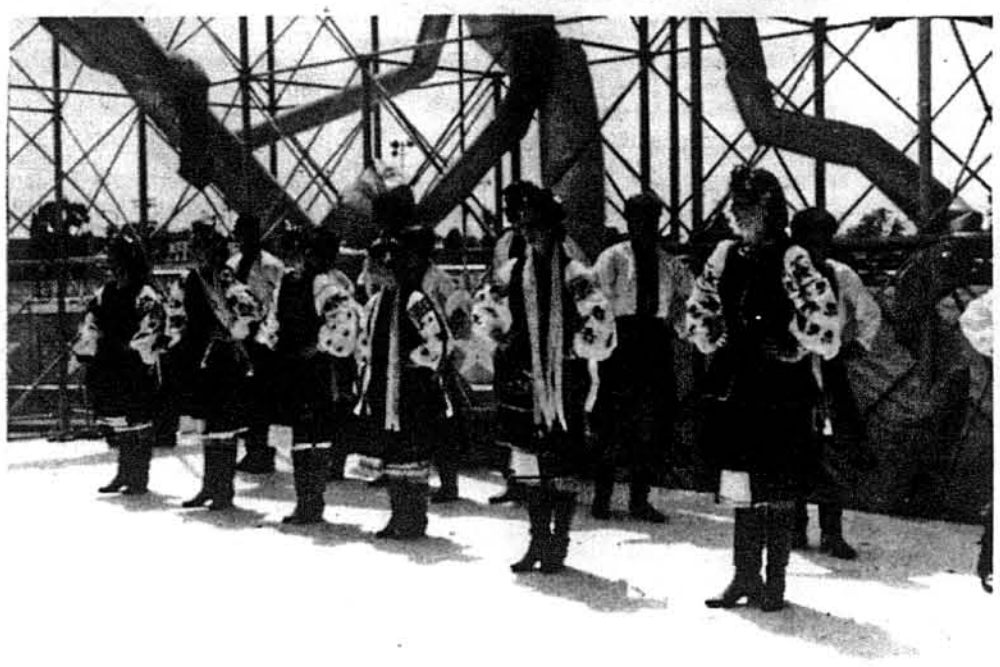
Отже українські мистецькі виступи перед многотисячною публікою в цей пропам'ятний день викликали зацікавлення українськими національними проблемами у багатьох гостей з багатьох країн та був одним з найкраще використаних хвилин для української національної справи.

Свої виступи окремо повторять: 11-го серпня — хор „Кобзар", 9-го серпня ансамбль „Туман". В неділю, 5-го серпня виступав ансамбль „Явір".

Присмно є також відзначити і присутність під час перед-олімпійських мистецьких виступів кореспондента Радіо — „Голосу Америки" Віктора Кулія, який перебуватиме тут протягом Олімпіяди, як рівнож і завжди активних членів „Смолоскипу", поміж якими є ред. Осип Зінкевич, Андрій Сороковський, та Андрій Каркоць.

Хор „Кобзар" під диригентурою В. Божика.

Ансамбль „Явір".

В бюрі „Смолоскипу (зліва): А. Каркоць, А. Сороковський, О. Зінкевич.